

ISLE OF SKYE

EN DE NOORDELIJKE EILANDEN
VAN DE HEBRIDEN

HET VERENIGD KONINKRIJK

KEES RODENBURG

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	006
1. DE HEBRIDEN: EEN INLEIDING	009
2. ROAD(S) TO THE ISLES	027
3. THE SMALL ISLES	045
4. ISLE OF SKYE	059
5. DE BUITEN-HEBRIDEN	111
6. CULTURELE & CULINAIRE UITSMIJTER	153
NAWOORD	160

1

DE HEBRIDEN: EEN INLEIDING

DE HEBRIDEN IS EEN VERZAMELNAAM VOOR EEN ARCHIPEL VAN EILANDEN VOOR DE SCHOTSE WESTKUST. ER WORDT ONDERSCHIED GEMAAKT TUSSEN DE BUITEN-HEBRIDEN (MET O.A. DE EILANDEN BARRA, SOUTH UIST, NORTH UIST, EN LEWIS & HARRIS) EN DE BINNEN-HEBRIDEN, MET SKYE, MULL EN JURA ALS BEKENDSTE EILANDEN. IN DEZE GIDS WORDT AANDACHT BESTEED AAN SKYE (INCLUSIEF HET EILAND RAASAY), DE ZOGENAAMDE *SMALL ISLES* (EIGG, RUM, CANNA EN MUCK) EN DE BUITEN-HEBRIDEN.

De huidige A830 is een goede tweebaansweg, die de automobilist in iets minder dan een uur naar Mallaig brengt. Maar gedurende het grootste deel van de 20^e eeuw was dat nog niet zo en was de weg niet veel meer dan een *single-track road* en van slechte kwaliteit. Pas in 2009 werd het stuk tussen Arisaig en Mallaig als tweebaansweg aangelegd. Behalve per auto kan de rit naar Mallaig ook per trein worden afgelegd. Deze *Mallaig Extension* van de *West Highland Line* stond ooit op de lijst van spoorlijnen die opgeheven moesten worden. Het alternatief, een reguliere busdienst, was gezien de armoedige staat van de weg echter geen optie en derhalve bleef dit baanvak in dienst. Dit waarschijnlijk tot grote vreugde van een hele generatie jongeren, die anders nooit de zo beroemde *Harry Potter Bridge* zouden hebben leren kennen. Nu is de in 1901 geopende lijn

naar Mallaig een toeristentrekker pur sang; naast de dagelijkse vier slagen door Scotrail, rijdt West Coast Railways in de zomer twee slagen met de *Jacobite Steam Train*, in de volksmond de *Hogwarts Express* genoemd, waarbij het passeren van het Glenfinnan Viaduct voor jong en oud een absoluut hoogtepunt is.

DE A830 NAAR MALLAIG

De trip per auto of trein behoort qua natuurschoon tot één van de mooiste in Schotland, met onderweg tal van bezienswaardigheden: de hoogste berg in het Verenigd Koninkrijk (Ben Nevis, 1345 meter), *Neptune's Staircase*, het diepste meer (Loch Morar, 310 meter diep) en de kortste rivier (River Morar, minder dan één kilometer lang) en Mallaig, de ooit drukste haringhaven van Europa.

RUM

Zowel Eigg als Rum noemen zich het echte juweel van de Schotse Binnen-Hebriden. Beide eilanden baseren zich daarbij op hun variëteit in wildlife, hun mooie stranden en prachtige landschappen. Toegegeven, Rum heeft ook nog eens een kasteel en de Cuillin Ridge oogt imposanter dan An Sgurr. Ongeacht welk van de twee eilanden met recht de titel *'Jewel of the Scottish Inner Hebrides'* mag dragen, feit is dat beide eilanden veel te bieden hebben aan de op rust gestelde bezoekers.

Het eiland is eeuwenlang onder beheer geweest van de MacLeans of Coll. Volgens overlevering hadden de MacLeans Rum gekocht van de Clanranalds voor de prijs van een galei; hoewel dit schip er van buiten wel goed uitzag, was het van binnen al flink verrot. Toen Clanranald verhaal kwam halen werd hij ruim negen maanden op Coll vastgehouden, totdat het meningsverschil werd

beëindigd in het voordeel van de MacLeans.

Eind 19e eeuw werd het eiland gekocht door John Bullough, die het eiland beschouwde als een privé vakantieoord. Na zijn overlijden erfde zijn zoon George het eiland en hij bouwde Kinloch Castle als een *hunting lodge* voor de rijken die wilden betalen voor de jacht op edelherten. Voor dat geld kregen zij ondermeer een 9-hole golfbaan, tennis- en squashbanen, een bowling green en de *Orchestrion*, een soort elektrisch aangedreven draaiorgel. Het kasteel valt nu helaas onder de noemer 'vergane glorie' maar wie de interessante rondleiding doet, zal zien dat dit ooit één van de mooiste kastelen in Schotland geweest moet zijn.

Sinds 1957 is het eiland in handen van de *Nature Conservancy Council* (inmiddels *Scottish Natural Heritage*). Het gebied rond Kinloch Castle is tegenwoordig eigendom van de *Isle of Rum Community Trust*. Behalve het kasteel zijn hier een bunkhouse, een camping, verschillende pods

en een postkantoor annex shop te vinden. Fietsen zijn te huur bij Rum Crafts (tegenover de rode telefooncel). Vanuit Kinloch zijn tal van wandelingen te maken: van korte wandelingen in de directe omgeving (o.a. naar een uitkijksplaats voor otters) tot een 12 uur lange klautertocht over de zes pieken van de Rum Cuillin Ridge.

Het Bullough's mausoleum, bij Harris aan de westkust, is het familiegraf van de Bulloughs;

te bereiken via een 26 kilometer lange wandeling. Ook de in het noorden liggende *Kilmory Bay* met zijn mooie strand is een wandeling (16 km) waard. Het gebied rond Kilmory Bay is al jarenlang een gebied waar research wordt gedaan naar het gedrag van edelherten. Wanneer men met een boot richting Cannavaart, worden regelmatig herten op dit strand gespot. Behalve wandelend of fietsend kan het strand ook worden bereikt per kajak. Deze vorm van eilandverkenning is zeer populair en het kost niets extra's om de kajaks met de ferry mee te nemen.

www.isleofrum.com

CANNA

Canna – en het eraan verbonden Sanday – is het meest westelijk gelegen eiland en een populaire bestemming voor boottrips vanaf Elgol. Belangrijke reden hiervoor zijn wellicht de

WEETJE

De pieken van de Cuillin of Rum hebben prachtige oud-Noorse namen als Askival, Hallival en Trollval. Deze laatste naam is het gevolg van het feit dat dit landschap fungeert als kraamkamer voor de Noordse pijlstormvogel (*Manx shearwater*). Deze vogels – je kunt ze in grote groepen zien zweven vlak boven de golven – trekken zich 's nachts terug in ondergrondse hollen, waar ook de jonge vogels zitten. Zij maken daarbij een hels kabaal; hun rauwe kreten, afwisselend hard en zacht, opstijgend vanuit de grond, konden voor de

bijgelovige Vikingen niet anders zijn dan afkomstig van trollen, vandaar de naam Trollval.

JURASSIC COAST

Dit deel van Trotternish staat bekend als de *Jurassic Coast*. Op meerdere plekken langs de kust zijn sporen gevonden van dinosauriërs, die zo'n 150 miljoen jaar geleden hier rondgelopen hebben, met name Sauropods en Theropods. Het meest recent zijn de ontdekkingen bij *Brothers Point*, waar meer dan 50 voetafdrukken gevonden zijn in de vlakke stenen ondergrond, die bij laag water zichtbaar wordt in de baai. De naam *Brothers Point* verwijst naar twee monniken, die hier aan land gekomen en geleefd zouden hebben. *Brothers Point* is vanaf de hoofdweg te bereiken via een niet al te moeilijk maar vaak wel glibberig graspad. Behalve een zoektocht naar de sporen van dinosauriërs in de baai kan nog verder gewandeld worden naar de kleine kaap (het feitelijke *Brothers Point*). Ook verderop bij *Staffin Beach* en aan de westkant van

Trotternish, vlakbij *Duntulm Castle*, zijn sporen van dinosauriërs gevonden. Een klein museum langs de A855 biedt een overzicht van alles wat Skye met dinosauriërs verbindt.

Kilt Rock, de kliffen die met hun basaltkolommen doen denken aan de plooiën van een kilt, biedt een mooi uitzicht op de bijna 60 meter hoge waterval, die zich vanaf dezelfde hoogte als de uitkijkplaats naar beneden stort. Vanaf hier heeft men ook een prachtig uitzicht over de *Sound of Raasay*.

Columba 1400, een populair lunchcafé in *Staffin*, is vernoemd naar de Ierse monnik *Columba* die in de 6e eeuw naar Schotland kwam om er het Christendom te verspreiden. Het is niet alleen een café en *community centre*, het is ook een project om jongeren de kans te geven zich te ontwikkelen in leiderschap en management. Het werd in 2000 geopend door prinses Anne.

Even noordelijk van Staffin zien we de afslag naar de 'Beach'. Het is hier op het strand dat bij laag water de meest duidelijke afdrucken van dinosauriërs zichtbaar zijn. Vanaf de verder gelegen slipway loopt een pad helemaal terug naar Columba 1400; een mooie en niet al te zware wandeling, zeker nu dit pad vrij recentelijk is opgeknapt.

QUIRAING

De Quiraing is een dramatisch vormgegeven landschap met schuin oplopende heuvels, hoog oprijzende kliffen en grillige rotsformaties. Wanneer de single-track-road met een scherpe bocht begint aan een laatste steile klim omhoog, ontvouwt zich een bijna prehistorisch landschap. Bovenaan aangekomen leidt een laatste scherpe linkerbocht naar de nieuw aangelegde parkeerplaats; ondanks dat staan nog steeds auto's schots en scheef (en soms

in de greppel) geparkeerd. Het is opnieuw het trieste gevolg van de combinatie van (relatief) makkelijk bereikbare bezienswaardigheden en massatoerisme, die veel van de grandeur van dit gebied tenietdoet.

Het voordeel van deze bereikbaarheid is echter wel dat de prachtigste foto's gemaakt kunnen worden na een wandeling van hooguit 15 minuten. De echte *hiker* kan de circulaire wandeling maken over de flanken van de Quiraing richting het noordoosten; deze 3-4 uur lange wandeling gaat over een niet altijd even goed pad met een aantal steile secties. Op winderige dagen is voorzichtigheid troef; bovenop de kliffen van de Quiraing komt men vol in de wind en dan is het raadzaam enige afstand te bewaren tot de soms steile afgrond. De wandeling leidt langs een aantal bezienswaardigheden zoals de Needle, de Table (een lagergelegen grasvlakte, ooit bedoeld voor

